

KONKURS NA KONCEPCJĘ ARCHITEKTONICZNĄ
REWITALIZACJI CENTRUM MYSZKOWA

KONKURS NA KONCEPCJĘ ARCHITEKTONICZNĄ REWITALIZACJI CENTRUM MYSZKOWA

Uwarunkowania lokalizacyjne

Obszar centralny Myszkowa wykształcił się na przestrzeni lat wokół gmachu dworca kolejowego. Przebieg dziewiętnastowiecznej linii kolei Warszawsko-Wiedeńskiej przez miasto w sposób znaczący wpłynął na rozwój Myszkowa i ułatwił lokowanie na jego terenach kolejnych zakładów przemysłowych. Stąd też plac przed dworcem kolejowym pełnił od zawsze funkcję głównej przestrzeni publicznej miasta, które nie posiadało nigdy historycznego rynku. Plac Dworcowy nadal pozostaje najważniejszą przestrzenią miejską w Myszkowie, choć funkcjonalnie został zdominowany przez funkcję komunikacyjną (parkingi dla samochodów osobowych wraz z zatoką dla autobusów). Ważną rolę odgrywa także ulica Kościuszki, która łączy wspomniany obszar z północną częścią miasta.

Założenia projektowe

Celem poniższego opracowania jest wykreowanie spójnej wizji urbanistycznej śródmieścia Myszkowa. Priorytetem jest tu uporządkowanie chaotycznego układu urbanistyczno-komunikacyjnego, który zdominował obszar opracowania konkursowego. Wiodącą ideą jest tutaj wykreowanie sekwencji przestrzeni publicznych o charakterze centralnym, posiadających jasno sprecyzowane funkcje, odpowiadające rzeczywistym potrzebom mieszkańców. Sekwencję tę powinna powiązać projektowana „oś miejska”, łącząca istotne przestrzenie na planie śródmieścia – projektowany gmach biblioteki, centralny Plac Spotkań, przedpole dworca kolejowego, plac przed wejściem do przejścia podziemnego, projektowany woonerf w ciągu ulicy Kościuszki oraz budynek Urzędu Miasta.

Koncept osi miejskiej

Wspomniana „oś” ma swój początek i koniec, akcentuje także znaczące miejsca, które znajdują się na jej trasie. Punktem początkowym jest tu gmach biblioteki publicznej, który zaprojektowano w zaadaptowanym do nowej funkcji budynku dawnego dworca autobusowego. Za punkt końcowy obrano plac przed gmachem Urzędu Miasta. Pomiędzy tymi punktami a także na początku i końcu szlaku wyznaczono miejsca formalnie ważne (akcenty przestrzenne na osi). Ścieżka poprowadzona jest długą, wijącą się wstęgą ze stali cortenowskiej, co nawiązuje do dziedzictwa miasta związanego z przemysłem metalurgicznym. Kształt wstęgi jest zaprojektowany w sposób dynamiczny. Kolejne jej odcinki dostosowane są do kontekstu oraz funkcji przestrzeni. Wstęga jest rodzajem medium, na którym umieszczona jest informacja wizualna. Przy jej użyciu wita się przyjezdnych, buduje narracje – opowieść o mieście, prowadzi do kluczowych obiektów, przypomina sławnych mieszkańców.

Przybiera ona w kolejnych miejscach specyficzną formę, której towarzyszy przekaz informacyjny:

- Rzeźba przed biblioteką – początek biegu wstęgi jako początek historii miasta – typograficzny zapis miejscowości, które w 1924 r. weszły w skład Myszkowa.
- Fontanna na Placu Spotkań – urodzeni w Myszkowie – fontanna synonimem ziemi rodzącej wybitne jednostki. Wstęga przybiera postać „alei sław”, na której odbite są portrety i nazwiska znanych Myszkowian np.: Jan Jerzy Kułakowski, Włodzimierz Sokołowski, Magdalena Cielecka, ks. Adam Szustak, Ryszard Rudnicki.
- Łuk Powitalny przed Dworcem – Myszków wita przyjezdnych, podkreślając przy tym swoją wielokulturową tradycję, w języku polskim, jidysz, rosyjskim i niemieckim oraz w innych popularnych językach europejskich.
- Zatoka Historii Miasta – punkt informacji historycznej o mieście – wstęga układa się w tym miejscu w dwie unoszące się nad ziemią półkoliste zatoki. Pierwsza z nich opowiada o dziedzictwie przemysłowym miasta. (wyszczególniając przy tym historię kultowej Frani), druga wskazuje na rolniczy rodowód tych ziem. Treści nawiązujące do herbu Myszkowa zilustrowane są infografikami.
- Ławeczka Mieszkańca – na bokach ławeczki umieszczono informacje kierunkowe do kluczowych obiektów w mieście.
- Zadaszenie nad Woonerfem Kościuszki – przestrzenna konstrukcja zadaszenia ze stali corten, której towarzyszy typograficzna kompozycja dedykowana rzece Warcie, liternictwo umieszczone na elementach zadaszenia i pionowych filarach.
- Parking rowerowy – na ścianach wstęgi układającej się w oparcia dla rowerów umieszczone nazwy miast partnerskich wraz z odległościami od Myszkowa.

Oś miejska pełni rolę porządkującą przestrzeń, stanowi linearny akcent urbanistyczny, jest nośnikiem informacji wizualnej, przybiera formę rzeźby miejskiej. Forma elementu pasmowego, który pełni różne funkcje i utrzymany jest w jednorodnej stylistyce architektonicznej ma za zadanie spajać całe założenie.

Centrum przesiadkowe

Zgodnie z założeniami zawartymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w bliskim sąsiedztwie budynku biblioteki przewidziano przestrzeń centrum przesiadkowego. Węzeł ten zaprojektowany został w formie pętli autobusowej z wydzielonymi przystankami i pasem postojowym dla autobusów. Centralną wyspę przystankową przekryto lekką konstrukcją zadaszenia. Bezpośrednio przy węźle zaprojektowano miejsca postojowe w systemie Park&Ride oraz parking dla rowerzystów (przeznaczony dla użytkowników korzystających z komunikacji autobusowej i kolejowej).

Ulica Kościuszki

Koncepcja zakłada, iż ulicę Kościuszki należy w maksymalnym stopniu przywrócić pieszym przy jednoczesnym zachowaniu ruchu kołowego. Stąd też decyzja o wprowadzeniu w ulicy tzw. *woonerfu* - rozwiązania spowalniającego ruch samochodowy i umożliwiającego wytworzenie w pasie drogowym wysp dla odpoczynku pieszych, ogródków kawiarnianych itp. Ulica Kościuszki wraz ze zrewitalizowanymi pierzejami budynków przy niej zlokalizowanych powinna stanowić atrakcyjną przestrzeń miejską, przyjazną dla pieszych i rowerzystów.

Koncepcja przebudowy węzła drogowego przy ul. Pułaskiego i PCK

Północną część obszaru opracowania stanowi spory teren, którego centralną część zajmuje istniejące skrzyżowanie ulic Pułaskiego, Kwiatkowskiego, PCK i Kościuszki. Koncepcja zakłada reorganizację struktury komunikacyjnej wspomnianego skrzyżowania – tak, by zmniejszyć udział powierzchni ruchu kołowego na rzecz przestrzeni ruchu pieszych. Podjęto decyzję, że najwłaściwszym rozwiązaniem jest w tym wypadku układ ronda, które ogranicza powierzchnię skrzyżowania i jednocześnie eliminuje konieczność sterowania ruchem za pomocą sygnalizacji świetlnej.

Zaproponowany układ komunikacyjny sprzyja wydzieleniu dwóch stref funkcjonalnych (strefa pamięci przy pomniku z oraz plac reprezentacyjny przed Urzędem Miasta) połączonych szeroką aleją dla pieszych i rowerzystów. Ilość przejść przez jednie zredukowano do jednego (ul. Pułaskiego).

Budynek A – Biblioteka publiczna

Zgodnie z wytycznymi konkursowymi budynek dawnego dworca autobusowego zaadaptowano w projekcie do funkcji biblioteki publicznej. Zdecydowano o braku ingerencji w formę zewnętrzną obiektu – rezygnacja z projektowania nowej kubatury na rzecz wyeksponowania walorów zabytkowego gmachu. Projekt zakłada zachowanie istniejącej struktury konstrukcyjnej – dwutraktu z dwiema skrajnymi klatkami schodowymi oraz wierne zachowanie struktury elewacji budynku.

Konieczne zmiany objęły układ funkcjonalny wewnątrz. Główne wejście do biblioteki zaplanowano od strony zachodniej, na zakończeniu „osi miejskiej”. W parterze zaprojektowano strefę wejściową wraz z wypożyczalnią dla dzieci i dorosłych. Na piętrze ulokowano czytelnię ogólną oraz strefę biurowo-administracyjną. W przestrzeni piwnic zaprojektowano salę wielofunkcyjną, magazyn książek oraz pomieszczenia techniczne (zakłada się konieczność obniżenia poziomu posadki piwnicy). Przestrzenie poddasza powinny zostać wykorzystane na cele instalacyjno-technologiczne (np. centrale wentylacyjne z rekuperatorami).

Zachowano istniejący drzewostan otaczający gmach, tak by odseparować go od otaczającego ruchu ulicznego. Koncepcja zakłada także wykonanie wokół gmachu tarasu, który z jednej strony zaakcentuje strefę wejściową, z drugiej stanowić będzie przestrzeń dla czytelników oraz miejsce do organizacji letnich prezentacji, wystaw organizowanych przez bibliotekę.

Budynek B – Budynek usługowy z toaletą publiczną

W nawiązaniu do wytycznych konkursowych oraz wskazań zawartych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zaprojektowano budynek B na działce nr 5933/3, tuż przy rondzie Flagi RP. Obiekt ten ma pełnić

rolę budynku usługowego z lokalami przeznaczonymi na wynajem. Przewiduje się rozbiórkę parterowych obiektów zajmujących przedmiotową działkę poza budynkiem domu jednorodzinnego w zabudowie bliźniaczej.

Bryłę projektowanego budynku ukształtowano w formie prostopadłościanu nakrytego symetrycznym dwuspadowym dachem. Projekt zakłada zamieszczenie funkcji usługowych na piętrze, poddaszu oraz w części na parterze (pozostałą część parteru zajmują toaleta ogólnodostępna oraz pomieszczenia techniczne). Zdecydowano o prostej i oszczędnej formie obiektu, nawiązującej do elewacji dawnego dworca autobusowego. Stąd też zachowawcza struktura elewacji oraz wykorzystanie tradycyjnych materiałów wykończeniowych (elewacje w białym tynku).

Rozwiązania materiałowe

Założono wykorzystanie w projekcie prostych i zarazem szlachetnych materiałów, które dyskretnie wpiszą się w zastany kontekst urbanistyczny. Powierzchnie utwardzone (ciągi piesze, place i przestrzenie manewrowe) projektuje się jako wykończone płytami betonowymi. Przeciwagę dla tych płaszczyzn stanowią elementy drewniane (siedziska na Placu spotkań, drewniane wykończenie wiat przystankowych, taras przy bibliotece). Trasę „osi miejskiej” projektuje się jako pasmowy element ze stali cortenowskiej, który prowadzony jest w płaszczyźnie chodnika bądź przyjmuje formy przestrzenne (odpowiednio wzmocnione konstrukcyjnie) w postaci ławek, bram, rzeźb / iglic, zadaszeń, stojaków na rowery itp. W długości pasma „osi” przewiduje się także elementy instalacyjne w postaci oświetlenia i wodotrysków (na Placu spotkań).

Zaprezentowana koncepcja jest próbą odpowiedzi na zastany problem urbanistyczny strefy centralnej Myszkowa. Przyjęte rozwiązania mają za zadanie wykreować spójną wizję śródmieścia, które powinny tworzyć atrakcyjne przestrzenie publiczne, przyjazne dla mieszkańców i przyjezdnych. Projekt zakłada także reorganizację układu drogowego, mającą na celu usprawnienie komunikacji pieszej i kołowej, zwłaszcza w ramach węzła przesiadkowego, ronda przed Urzędem Miasta czy woonerfu w pasie drogowym ulicy Kościuszki. W opinii autorów realizacja projektu może przyczynić się do efektywnej rewitalizacji tej części miasta poprzez wykreowanie atrakcyjnej i przyjaznej dla użytkowników przestrzeni miejskiej.

Informacja o maksymalnym, łącznym planowanym koszcie robót budowlanych, realizowanych na podstawie pracy konkursowej:

	Kwota netto	Kwota brutto
Maksymalny planowany łączny koszt robót budowlanych realizowanych na podstawie pracy konkursowej	21 998 000,00	27 057 540,00

Informacja o łącznym maksymalnym koszcie prac projektowych:

	Kwota netto	Kwota brutto
Maksymalny koszt prac projektowych	1 550 000,00	1 906 500,00

Bilans terenu

Powierzchnia terenu opracowania	34 392,0 m ²
Powierzchnie utwardzone	
Chodniki i place	12 724,0 m ²
Drogi	11 204,0 m ²
Powierzchnia biologicznie czynna	8 512,0 m ²
Powierzchnia projektowanej zabudowy	
Budynek A	256,5 m ²
Budynek B	209,0 m ²
Miejsca postojowe	
Park & Ride (przy centrum przesiadkowym)	40
Parking przy bud. B	19
Parking przy dworcu PKP	29
Parking przy ul. Słowackiego	27
Parking przy woonerfie na ul. Kościuszki	5
Miejsca postojowe razem:	120

Zestawienie powierzchni – Budynek A – Biblioteka

Nr	Pomieszczenia	Powierzchnia, m ²
PARTER		
A.1	Strefa wejściowa	21,5
A.1.1	Szatnia	3,5
A.1.2	E-katalog	5,0
A.2	Wypożyczalnia	106,0
A.3	Czytelnia czasopism	26,0
A.16.1	Toalety	13,0
PIĘTRO		
A.4	Czytelnia ogólna	66,0
A.5	Sala komputerowa	19,0
A.9	Pokój dyrektora	7,5
A.10	Sekretariat	7,5
A.11	Pokój gromadzenia zbiorów	11,0
A.12	Pokój biurowy	8,5
A.16.3	Toalety	13,0
A.18	Komunikacja	33,0
PIWNICA		
A.6	Magazyn książek i czasopism	37,0
A.7	Sala wielofunkcyjna	54,5
A.13	Serwerownia	5,5
A.14	Pom. socjalne	7,5
A.15	Magazyn mebli	5,0
A.16.2	Toalety	9,5
A.17	Komunikacja	32,0
A.18	Pom. techniczne	8,5
A.19	Środki czystości	2,5
RAZEM POW. UŻYTKOWA		502,5 m²

Zestawienie powierzchni – Budynek B – Budynek usługowy

Nr	Pomieszczenia	Powierzchnia, m ²
PARTER		
B.1	Hol	6,0
B.2	Komunikacja	7,0
B.3	WC niepełnosprawnych	4,5
B.4	Komunikacja	4,6
B.5	Toaleta damska	23,9
B.6	Pom. pomocnicze	5,3
B.7	Toaleta męska	18,0
B.8	Pom. porządkowe	4,3
B.9	Komunikacja	4,8
B.10	Usługa 1	34,6
B.11	Usługa 2	28,0
B.12	Pom. techniczne	6,2
PIĘTRO I		
B.13	Usługa 3	79,5
B.14	Komunikacja	25,3
B.15	Usługa 4	79,4
PIĘTRO II		
B.16	Usługa 5	57,9
B.17	Komunikacja	12,9
B.18	Usługa 6	57,9
RAZEM POW. UŻYTKOWA		460,1 m²